#1 BESTSELLER

Spencer Johnson, M.D.
Foreword by **Ken Blanchard Ph.D.**
Co-authors of **The One Minute Manager**

Who Moved My Cheese?

Ai lấy miếng pho mát của tôi?

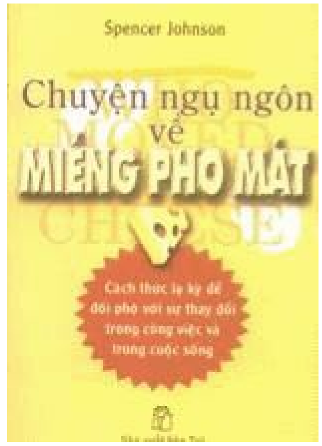
CÁCH DIỆU KỲ
ĐỐI MẶT VỚI
THAY ĐỔI &
THỬ THÁCH!

First News

NHÀ XUẤT BẢN TỔNG HỢP TP. HỒ CHÍ MINH

CHUYỆN NGỤ NGÔN VỀ MIẾNG PHO MÁT

***Tác giả:* Spencer Johnson**
***Người dịch:* Phan Hoàng Phương Thuỷ**

Mục Lục

LỜI GIỚI THIỆU

“Chuyện ngụ ngôn về miếng pho mát” Là một truyện ngụ ngôn đơn giản thể hiện những chân lý uyên thâm về sự thay đổi. Đây là chuyện vui về bốn nhân vật sống trong một “Mê cung”, tìm kiếm “pho mát” để nuôi thân và làm cho mình hạnh phúc.

Hai nhân vật chuột tên là Khụt khịt và Hối hả. Hai nhân vật “người tín hon” – có kích thước bằng chuột nhưng trông dáng vẻ và hành động rất giống con người. Tên họ là E hèm và Ư hừm.

“Pho mát” là ẩn dụ những gì người ta muốn có trong cuộc sống – bất kể đó là một chỗ làm tốt, một mối quan hệ đằm thắm, tiền bạc, tài sản, sức khoẻ, hay tinh thần thư thái.

Còn “Mê cung” là nơi mà người ta tìm kiếm những gì họ muốn – nơi người ta làm việc, hay gia đình hoặc cộng đồng mà người ta đang chung sống.

Trong câu chuyện, các nhân vật phải đối mặt với sự thay đổi bất ngờ. Cuối cùng, một trong số họ đã thành công, viết ra những gì chú ta học được từ kinh nghiệm của mình lên các bức tường mê cung.

Khi đọc đến “Chữ viết tay trên tường”, bạn có thể khám phá cách đối phó với sự thay đổi cho chính mình, nhờ đó bạn có thể chịu ít căng thẳng hơn và thành công nhiều hơn (dù bạn định nghĩa nó như thế nào) trong công việc và trong cuộc sống của bạn.

Viết cho mọi lứa tuổi, đọc chỉ mất một tiếng đồng hồ, nhưng sự sâu sắc khác thường của nó có thể đủ cho cả cuộc đời.

CÂU CHUYỆN ĐẰNG SAU CÂU CHUYỆN

Lời tựa của Tiến sĩ Kenneth Blanchard

Tôi rất xúc động được kể cho các bạn nghe "câu chuyện đằng sau câu chuyện" của *Chuyện ngụ ngôn về miếng pho mát.* Vì thế có nghĩa là cuốn sách đã được viết ra, sẵn sàng cho tất cả chúng ta cùng đọc, thích thú với nó và chia sẻ với những người khác.

Đó chính là điều mà tôi đã muốn thấy suốt từ nhiều năm trước, khi lần đầu tiên được nghe Spencer Johnon kể câu chuyện "pho mát" tuyệt hay của anh ấy, trước khi chúng tôi cùng viết cuốn *Một phút làm giám đốc*.

Tôi vẫn nhớ những suy nghĩ của tôi sau đó là: câu chuyện thật hay và thật có ích đối với tôi từ nay về sau.

Chuyện ngụ ngôn về miếng pho mát là câu chuyện về sự thay đổi diễn ra trong một Mê cung nơi bốn nhân vật vui đi tìm "pho mát". Pho mát - ẩn dụ cho cái mà chúng ta muốn có trong đời, bất kể là một việc làm, một mối quan hệ, tiền bạc, một ngôi nhà lớn, tự do, sức khỏe, sự công nhận, sự thư thái của tâm hồn, hay thậm chí một hoạt động như chạy bộ hay chơi golf.

Mỗi chúng ta đều có ý kiến riêng của mình về pho mát là gì, và ta theo đuổi nó vì ta tin rằng nó sẽ làm cho ta hạnh phúc. Nếu đạt được, ta thường trở nên gắn liền với nó. Còn nếu ta mất nó, hoặc nó bị mang đi mất, nó sẽ trở thành sự đau khổ.

"Mê cung" trong câu chuyện đại diện cho nơi người ta dành thời gian tìm kiếm cái người ta muốn. Nó có thể là nơi người ta đang làm việc, cộng đồng mà người ta chung sống, hoặc những mối quan hệ trong cuộc sống.

Tôi đã kể câu chuyện pho mát mà các bạn sắp đọc trong những bài nói chuyện của tôi trên khắp thế giới, sau đó người ta thường kể lại cho tôi về chuyện nó đã làm cho họ thay đổi như thế nào?

Tin hay không tùy bạn, câu chuyện nhỏ này đã được công nhận là đã cứu vớt sự nghiệp, hôn nhân và cuộc sống của nhiều người!

Một trong những ví dụ thực tế là Charlie Jones, một phát thanh viên tầm cỡ của NBC-TV, anh tiết lộ rằng khi nghe chuyện *Chuyện ngụ ngôn về miếng pho mát* đã cứu được sự nghiệp của anh. Công việc phát thanh viên của anh là công việc cá biệt,

nhưng những nguyên IV mà anh học được có thể sử dụng cho mọi người. Chuyện thế này: Charlie đã làm việc vất vả và kiếm được một công việc thú vị là phụ trách theo dõi các cuộc thi đấu điền kinh trong Đại hội Olympic, vì vậy anh rất ngạc nhiên và bối rối khi cấp trên bảo anh không làm chưởng trình này trong các đại hội Olympic tới nữa mà được phân công theo dõi các trận thi đấu bởi lội và nhảy cầu.

Vì không biết rõ về những môn thể thao này lắm, anh đã nản lòng. Anh thấy mình không được đánh giá cao nên trở nên giận dữ. Anh nói anh cảm thấy thế là không công bằng! Cởn giận của anh bắt đầu ảnh hưởng đến mọi việc anh làm.

Thế rồi, anh nghe được câu chuyện *Chuyện ngụ ngôn về miếng pho mát*

Sau đó anh kể rằng anh đã tự cười mình và đã thay đổi thái độ. Anh nhận ra rằng cấp trên của anh chỉ "dời chỗ pho mát của anh". Vì vậy anh đã thích nghi. Anh học hai môn thể thao mới, và trong khi học, nhận ra rằng công việc mới mẻ khiến anh cảm thấy trẻ trung.

Chẳng bao lâu sau cấp trên đã nhận ra thái độ và năng lực mới của anh, thế là anh sớm được giao vị trí tốt hơn. Anh tiếp tục thành công hơn bao giờ hết và cuối cùng được đưa vào Tòa nhà kỷ niệm những nhân vật nổi tiếng của Bóng đá chuyên nghiệp - Hành lang dành cho các Phát thanh viên.

Đó chỉ là một trong nhiều chuyện có thật mà tôi đã nghe về ảnh hưởng của câu chuyện này đối với mọi người từ công việc đến tình yêu.

Tôi là một tín đồ tin vào sức mạnh của Chuyên *ngụ ngôn về miếng pho mát*, hăng hái đến nỗi đã đưa một bản sao cuốn sách trước khi xuất bản chính thức cho nhiều người trong công ty của chúng tôi đọc (hơn 200 người). Lý do?

Bởi vì, giống như mọi công ty khác, không chỉ muốn tồn tại trong tưởng lai mà còn phải ở thế cạnh tranh, các công ty Ken Blanchard liên tục thay đổi. Họ cứ dời mãi "pho mát" của chúng tôi. Dù trước đây có thể chúng tôi muốn có những nhân viên trung thành, nhưng ngày nay chúng tôi cần những người linh hoạt, không khăng khăng rằng "cách thực hiện mọi việc ở đâu quanh đây".

Còn nữa, như các bạn đã biết, sống mãi trong môi trường với những thay đổi diễn ra liên tục trong công việc hoặc trong cuộc sống dễ khiến người ta căng thẳng, trừ khi người ta có cách xem xét sự thay đổi giúp họ hiểu nó. Lại nói về câu chuyện pho mát.

Khi tôi kể cho mọi người nghe câu chuyện và họ bắt đầu đọc *Chuyện ngụ ngôn về miếng pho mát*, người ta gần như cảm thấy bắt đầu thoát khỏi năng lượng tiêu cực. Hết người này đến người khác ở mọi phòng ban đã đến cám ởn tôi vì cuốn sách và bảo

với tôi nó thật hữu ích, giúp họ xem xét những thay đổi diễn ra trong công ty chúng tôi dưới một phưởng diện khác. Hãy tin tôi, câu chuyện ngụ ngôn ngắn gọn này đọc mất rất ít thời gian nhưng ảnh hưởng của nó rất sâu sắc.

Khi lật các trang sách, bạn sẽ thấy có ba phần trong cuốn sách này. Trong phần đầu, Buổi họp lớp những người bạn học cũ trò chuyện trong một buổi họp lớp về cách đối phó với những thay đổi diễn ra trong cuộc sống của họ. Phần hai là câu chuyện về *Chuyện ngụ ngôn về miếng pho mát*, là phần chính của cuốn sách.

Trong Câu chuyện các bạn sẽ thấy hai chú chuột xoay sở tốt hơn khi chúng đối mặt với sự thay đổi vì chúng để cho mọi chuyện đởn giản, trong khi đầu óc phức tạp và cảm xúc loài người của hai người tí hon làm phức tạp hóa mọi chuyện. Thế không có nghĩa là loài chuột thông minh hơn. Tất cả chúng ta đều biết con người thông minh hơn chuột rất nhiều.

Tuy nhiên, khi bạn thấy cách cư xử của bốn nhân vật này, và nhận ra rằng cả chuột và người tí hon đều đại diện cho những phần trong chính bản thân chúng ta - đởn giản và phức tạp - bạn có thể thấy làm những việc đởn giản có hiệu quả khi mọi chuyện thay đổi sẽ có lợi cho chúng ta.

Trong phần ba, Buổi thảo luận, mọi người thảo luận về ý nghĩa của câu chuyện đối với họ về cách họ sử dụng nó trong công việc và trong cuộc sống. Có một số độc giả đọc trước bản thảo của cuốn sách này thích dừng lại ở cuối câu chuyện, không đọc tiếp mà tự hiểu ý nghĩa của nó. Những người khác thích thú đọc Buổi thảo luận vì nó khơi dậy suy nghĩ của họ về cách ứng dụng những gì đã học được vào hoàn cảnh riêng.

Trong bất kỳ tình huống nào, tôi hy vọng mỗi lần đọc lại *Chuyện ngụ ngôn về miếng pho mát*, bạn sẽ thấy một điều gì đó mới mẻ và có ích trong đó, giống như tôi, và rằng nó sẽ giúp bạn đối phó với sự thay đổi và đưa bạn đến thành công, cho dù bạn cho rằng thành công vốn là để dành cho bạn.

Tôi hy vọng bạn thích thú với những gì bạn khám phá và tôi chúc bạn những điều tốt lành. Nên nhớ: *Hãy đi theo pho mát*

KEN BLANCHARD

San Diego, California

BUỔI HỌP LỚP

CHICAGO

Vào một ngày Chủ nhật nắng ráo ở Chicago, dăm bảy người bạn cùng lớp rất thân nhau hồi phổ thông họp mặt ăn trưa. Đã cùng dự buổi hội trường đêm trước, họ muốn tìm hiểu thêm cuộc sống của mỗi người bây giờ ra sao. Sau một hồi cười đùa, ăn uống, họ chuyển qua một cuộc trao đổi thú vị.

Angela, từng là một trong những đối tượng được ngưỡng mộ nhất trong lớp nói: "Cuộc sống hóa ra khác hẳn với những gì tớ nghĩ khi chúng ta còn học ở trường. Bao nhiêu điều đã thay đổi."

"Đưởng nhiên là thế rồi", Nathan phụ họa. Cả đám biết anh đã tham gia vào doanh nghiệp của gia đình, cái doanh nghiệp đã là một phần của cộng đồng địa phưởng từ hồi họ bắt đầu có trí nhớ và đến giờ hầu như vẫn hoạt động như thế. Thành thử mọi người ngạc nhiên khi anh có vẻ quan tâm. Anh hỏi: "Nhưng mà này, các cậu có để ý là chúng ta không muốn thay đổi khi mọi sự thay đổi không?"

Carlos nói, "Tớ chắc rằng chúng ta cưỡng lại sự thay đổi vì chúng ta sợ thay đổi."

"Carlos, cậu là đội trưởng bóng đá", Jessica lên tiếng, "Tớ chưa bao giờ nghĩ rằng tớ sẽ nghe cậu nói bất cứ điều gì về sự sợ hãi!" Tất cả mọi người đều cười vì họ nhận ra dù đã đi theo nhiều ngã khác nhau - từ nội trợ đến quản lý công ty - họ vẫn có những cảm giác tưởng đồng.

Mỗi người đều đang cố đưởng đầu với những thay đổi bất ngờ đang xảy đến với họ trong những năm gần đây. Và hầu hết đều thừa nhận rằng họ không biết cách xử lý cho ổn thỏa. Thế rồi Michael nói, "Tớ đã từng ngại thay đổi. Khi một thay đổi lớn xảy đến với doanh nghiệp, bọn tớ không biết phải làm gì. Thành thử bọn tớ không điều chỉnh lại và suýt lỡ mất cở hội".

"Nghĩa là", anh tiếp tục, "cho tới khi tớ nghe được một chuyện vui nhỏ làm thay đổi mọi thứ."

"Sao lại thế?" Nathan hỏi.

"À, câu chuyện biến đổi cách nhìn nhận của tớ về sự thay đổi từ chỗ đánh mất cái gì đó thành ra thu được cái gì đó - nó cho tớ thấy cách thực hiện việc đó. Sau đó, tình

hình nhanh chóng được cải thiện - cả ở nơi làm việc lẫn trong cuộc sống riêng".

"Thoạt đầu tớ lấy làm khó chịu với sự đởn giản của câu chuyện vì nó có vẻ giống những điều chúng ta có thể đã từng được dạy ở trường phổ thông".

"Thế rồi tớ nhận ra mình thực sự bực với bản thân vì không nhìn thấy những điều hiển nhiên như vậy và không làm điều gì hiệu quả khi tình hình thay đổi."

"Khi tớ nhận thấy bốn nhân vật trong chuyện đại diện cho những phần khác nhau trong con người mình, tớ đã lựa chọn xem mình muốn hành động giống nhân vật nào và tớ đã thay đổi". "Sau đó tớ chuyền cuốn truyện cho vài người trong công ty và họ lại chuyền tiếp cho những người khác, chẳng bao lâu sau công ty bọn tớ làm việc tốt hơn nhiều, bởi vì hầu hết bọn tớ thích nghi với thay đổi tốt hơn. Và cũng giống như tớ, nhiều người nói câu chuyện có ích cho họ trong cả cuộc sống riêng".

Tuy nhiên cũng có một số ít người nói họ chẳng rút ra được điều gì từ câu chuyện đó cả. Hoặc họ đã hiểu những lời khuyên và vẫn đang sống như thế rồi, hoặc thường là, họ nghĩ mình đã biết tất mọi điều và không muốn học nữa. Họ không thể hiểu tại sao nhiều người khác lại có thể rút ra lợi ích từ câu chuyện này".

"Khi một trong những ủy viên cao cấp của bọn tớ, người rất khó khăn trong việc thích nghi, nói cuốn truyện làm mất thì giờ của ông ta, những người khác đã đùa ông rằng họ biết ông là nhân vật nào trong cuốn truyện - nghĩa là một người không học điều gì mới và không thay đổi'"

"Câu chuyện gì thế" Angela hỏi.

"Nó tên là Ai dời chỗ pho mát của tôi rồi?"

Cả nhóm cười ồ. "Tớ nghĩ là tớ đã thích nó rồi đấy" Carlos nói. "Cậu kể cho chúng tớ nghe với được không? Có lẽ chúng tớ có thể rút ra được điều gì đó."

"Được thôi," Michael đáp. "Rất vui lòng - cũng không dài lắm đâu." Và thế là anh bắt đầu.

CÂU CHUYỆN AI DỜI CHỖ PHO MÁT CỦA TÔI RỒI?

Ngày xửa ngày xưa, ở một vùng đất xa xăm, có bốn nhân vật tí hon chạy qua suốt một mê cung tìm kiếm pho mát để nuôi thân và làm cho mình hạnh phúc.

Hai nhân vật chuột tên là "Khụt khịt" và "Hối hả" và hai nhân vật người tí hon - nhỏ như chuột nhưng có dáng vẻ và hành động rất giống con người hôm nay. Tên họ là "E hèm" và "ư hừm".

Vì kích thước nhỏ bé của họ khó mà nhận ra bọn họ đang làm gì. Nhưng nếu nhìn kỹ, người ta có thể khám phá ra những điều cực kỳ đáng ngạc nhiên!

Hàng ngày chuột và người tí hon dùng thời gian vào việc tìm món pho mát đặc biệt của riêng mình trong mê cung.

Các chú chuột: Khụt khịt và Hối hả, chỉ dựa vào bộ óc giản đởn của loài gặm nhấm, nhưng có bản năng tuyệt vời, để tìm thứ pho mát khó gặm mà chúng thích, như loài chuột thường thích.

Hai chàng tí hon: E hèm và Ư hừm, dùng trí thông minh của mình, tràn đầy niềm tin và cảm xúc, tìm một loại pho mát rất khác - với chữ P viết hoa - thứ mà họ tin sẽ khiến họ thấy hạnh phúc và thành công.

Dù người tí hon vốn khác hẳn chuột, họ cũng có điểm gì đó chung: sáng sáng, mỗi người mặc bộ quần áo chạy bộ và đi giày vào, rời những căn nhà nhỏ bé và chạy đua vào trong mê cung tìm kiếm món pho mát ưa thích của mình. Mê cung là một mê hồn trận những hành lang và các buồng trống, có buồng chứa pho mát tươi ngon, nhưng cũng có những xó xỉnh tối đen và những ngõ cụt không dẫn tới đâu cả. Thật là một nơi dễ khiến người ta lạc lối.

Dẫu sao, đối với những ai tìm ra lối đi của mình, mê cung chứa đựng những bí mật cho phép họ hưởng một cuộc sống tốt hơn. Những chú chuột, Khụt khịt và Hối hả, dùng phưởng pháp mò mẫm đởn giản để tìm pho mát. Chúng chạy xuống một hành lang, và nếu nơi đó rỗng tuếch thì chúng đổi hưởng và chạy xuống hành lang khác. Chúng nhớ những hành lang không chứa pho mát và nhanh chóng chạy sang những khu vực mới.

Khụt khịt thường dùng cái mũi tuyệt diệu của nó đánh hơi ra hướng đại thể có pho mát, còn Hối hả nhất định sẽ phi nhanh về phía trước. Chúng lạc đường, đúng như

bạn nghĩ, chạy nhầm hướng và thường đâm sầm vào tường. Nhưng sau một lát chúng cũng tìm ra lối đi của mình.

Giống như lũ chuột, hai chàng tí hon, E hèm và Ư hừm, cũng dùng khả năng suy nghĩ và học hỏi từ những kinh nghiệm đã qua của họ. Tuy nhiên, họ dựa vào bộ não phức tạp của mình để phát triển những phưởng pháp tìm pho mát tinh vi hơn.

Đôi khi họ làm được, nhưng cũng có lúc những niềm tin và những cảm xúc con người đầy uy lực của họ vượt lên cản tầm nhìn sự vật của họ. Điều đó làm cuộc sống trong mê cung thêm phức tạp và thêm thách thức.

Dù sao thì tất cả bọn Khụt khịt, Hối hả, E hèm và Ư hừm đều phát hiện ra, theo cách riêng của mình, cái mà họ tìm kiếm. Một ngày kia, mỗi người bọn họ tìm ra loại pho mát riêng của mình ở cuối một hành lang tại Trạm pho mát P.

Sau đó, sáng sáng, lũ chuột và các chàng tí hon mặc đồ chạy bộ hướng về phía Trạm pho mát P. Chẳng bao lâu sau mỗi kẻ trong bọn thiết lập lộ trình riêng của mình. Khụt khịt và Hối hả tiếp tục dậy sớm mỗi ngày chạy đua xuyên qua mê cung, luôn luôn theo cùng một tuyến đường.

Khi tới đích, lũ chuột cởi giày ra, buộc lại với nhau và đeo lên cổ như thế chúng có thể vớ được giầy nhanh chóng nếu cần lại lần nữa. Rồi chúng thưởng thức món pho mát.

Ban đầu E hèm và Ư hừm cũng chạy đua về phía Trạm pho mát P hàng sáng để thưởng thức những miếng pho mát mới ngon lành đang đợi họ. Nhưng chẳng mấy chốc, một lịch trình khác được thiết lập cho các chàng tí hon.

E hèm và Ư hừm mỗi ngày dậy muộn hơn một chút, mặc quần áo thong thả hơn một chút và tản bộ đến Trạm pho mát P. Xét cho cùng, họ biết bây giờ pho mát ở đâu và biết cách đi tới đó. Họ không biết pho mát từ đâu ra hoặc ai đã bỏ chúng vào đó. Họ chỉ cho rằng nó nhất định ở đó.

Sáng sáng, ngay khi E hèm và Ư hừm tới Trạm pho mát P, họ thu xếp ổn định và làm như đang ở nhà vậy. Họ treo quần áo chạy lên, cởi giày ra và xỏ đôi dép đi trong nhà vào. Giờ đây họ trở nên khoan khoái với việc đã tìm ra pho mát.

"Thật tuyệt vời", E hèm nói. "Ở đây có đủ pho mát cho tất cả chúng ta mãi mãi." Hai chàng tí hon cảm thấy hạnh phúc và thành công, và nghĩ rằng bây giờ họ đã được đảm bảo.

Chẳng bao lâu sau E hèm và Ư hừm coi pho mát mà họ tìm thấy ở Trạm pho mát

P là pho mát của họ. Đó là một kho pho mát rộng đến nỗi cuối cùng họ chuyển nhà đến ở gần hơn và thiết lập quan hệ giao lưu với xung quanh.

Để tạo cho bản thân cảm giác giống như ở nhà, E hèm và Ư hừm trang trí các bức tường bằng những câu châm ngôn và thậm chí còn vẽ hình pho mát xung quanh những bức tranh khiến họ mỉm cười. Một bức viết:

Đôi khi E hèm và Ư hừm rủ bạn bè ghé thăm đống pho mát ở Trạm pho mát P rồi chỉ vào đó mà nói một cách tự hào "pho mát ngon tuyệt, nhỉ?" Có khi họ chia cho bạn bè một ít mà cũng có khi không.

"Chúng ta xứng đáng với pho mát này", E hèm nói. "Rõ ràng là chúng ta đã phải lao động đủ lâu dài và vất vả để tìm ra chúng." Chú ta bốc một miếng pho mát tươi ngon lên nhấm nháp.

Sau đó, như thường lệ, E hèm thấy buồn ngủ.

Hằng đêm, các chàng tí hon lạch bạch đi về nhà, no căng pho mát và mỗi sáng họ tự tin trở lại để ăn thêm.

Chuyện cứ vậy diễn ra khá lâu.

Không bao lâu sau sự tự tin của E hèm và Ư hừm dần trở thành tính ngạo mạn vì thành công. Chẳng mấy chốc họ trở nên yên tâm tới mức thậm chí không để ý xem chuyện gì đang xảy ra.

Thời gian trôi đi, Khụt khịt và Hối hả tiếp tục theo lề thói của chúng. Chúng đến sớm mỗi buổi sáng rồi đánh hơi, rồi bới tìm, rồi chạy cuống lên xung quanh Trạm pho mát P, kiểm tra nơi đó xem liệu có gì thay đổi so với ngày hôm trước không. Sau đó chúng mới ngồi xuống nhấm nháp món pho mát.

Một buổi sáng chúng tới Trạm pho mát P và phát hiện ra chẳng còn pho mát. Chúng không ngạc nhiên. Từ khi Khụt khịt và Hối hả để ý thấy nguồn cung cấp pho

mát ngày càng ít đi, chúng đã được chuẩn bị cho cái điều không thể tránh khỏi này và theo bản năng chúng biết phải làm gì.

Chúng nhìn nhau, cởi đôi giày mà chúng đã buộc với nhau và quàng quanh cổ một cách tiện lợi xuống, xỏ vào chân và thắt dây lại.

Lũ chuột không phân tích quá mức sự việc.

Đối với loài chuột, cả vấn đề lẫn lời giải đáp đều đởn giản. Tình hình ở Trạm pho mát P đã thay đổi. Cho nên Khụt khịt và Hối hả quyết định thay đổi.

Cả hai con chuột nhìn ra ngoài mê cung. Rồi Khụt khịt hếch mũi lên đánh hơi và ra hiệu cho Hối hả, người dẫn đường chạy xuyên qua mê cung, trong lúc Khụt khịt ráng hết sức chạy theo sau. Chúng mau chóng bỏ đi tìm pho mát mới.

Cùng ngày hôm ấy, nhưng muộn hơn, E hèm và Ư hừm tới Trạm pho mát P. Họ đã không để ý đến những thay đổi nhỏ đã xảy ra mỗi ngày, thành ra họ cứ cho rằng pho mát nhất thiết phải ở đó.

Họ không được chuẩn bị cho điều mà họ thấy.

"Cái gì! Không có pho mát à?" E hèm hét lên. Chú tiếp tục la thét "Không có pho mát à? Không có pho mát sao?" cứ như thể nếu chú ta hét đủ to thì ai đó sẽ bỏ pho mát trở lại.

"Ai dời chỗ pho mát của tôi rồi?" Chú hò la.

Sau cùng, hai tay chống nạnh, mặt đỏ gay, chú thét lên bằng giọng cao chói lói "Thế là không công bằng!" Ư hừm thì chỉ lắc đầu không tin. Cả chú cũng mong tìm thấy pho mát ở Trạm pho mát P. Chú đứng đó một hồi lâu, cứng người lại vì sửng sốt. Chú hoàn toàn không chuẩn bị cho điều này.

E hèm đang thét lên điều gì đó nhưng Ư hừm không muốn nghe. Chú không muốn đối đầu với sự việc trước mắt nên chú buông xuôi tất cả.

Thái độ của bọn tí hon chẳng hay ho hoặc có ích gì mấy nhưng có thể thông cảm được.

Tìm ra pho mát thật chẳng dễ dàng gì, và điều đó có ý nghĩa quan trọng với hai chàng tí hon nhiều hơn là việc có đủ ăn hàng ngày.

Tìm ra pho mát là cách những chàng tí hon đạt được cái mà họ nghĩ là họ cần để được sung sướng. Họ có những ý kiến riêng của mình về ý nghĩa của pho mát đối với

họ, tùy theo thị hiếu của từng người.

Đối với một số người, tìm được pho mát là có những món đồ vật chất. Đối với những người khác thì đó là có được sức khoẻ lành mạnh, hoặc tăng thêm cảm giác khỏe mạnh về tinh thần.

Đối với Ư hừm, pho mát chỉ có nghĩa là cảm giác an toàn, một ngày nào đó có một gia đình thân yêu và sống trong một ngôi nhà ấm cúng ở hẻm pho mát Dày.

Với E hèm, pho mát là có một miếng pho mát Lớn đứng đầu các thứ khác và sở hữu một ngôi nhà lớn trên đỉnh Đồi pho mát Camembert.

Vì pho mát quan trọng đối với họ, hai chàng tí hon dành một lúc lâu để cố quyết định xem phải làm gì. Tất cả những gì họ nghĩ ra chỉ là cứ nhìn mãi xung quanh Trạm không pho mát P xem liệu pho mát có thực sự hết hẳn không.

Trong lúc Khụt khịt và Hối hả nhanh chóng hành động thì E hèm và Ư hừm cứ tiếp tục e hèm và Ư hừm.

Họ nguyền rủa mãi sự bất công. Ư hừm bắt đầu thấy suy sụp. Điều gì sẽ đến nếu ngày mai cũng không có pho mát ở đó? Chú ta đã lập bao nhiêu kế hoạch tưởng lai dựa trên số pho mát này.

Hai chàng tí hon không thể tin nổi. Làm sao lại xảy ra điều này được cở chứ? Không một ai cảnh báo họ cả. Như vậy là không công bằng. Đó không phải là cách mà người ta trông chờ sự việc xảy ra.

E hèm và Ư hừm về nhà tối đó với cái bụng đói và cảm giác chán nản. Nhưng trước khi họ đi Ư hừm viết lên tường:

Hôm sau E hèm và Ư hừm rời khỏi nhà và trở lại Trạm pho mát P một lần nữa, nơi bọn họ vẫn hy vọng, bằng cách nào đó, tìm thấy pho mát của họ.

Tình cảnh vẫn không thay đổi, món pho mát không còn ở đó nữa. Hai chàng tí

hon không biết phải làm gì. E hèm và Ư hừm chỉ đứng đó, bất động như hai pho tượng.

Ư hừm nhắm tịt mắt và bịt chặt tai lại. Chú ta chỉ muốn dừng tất cả mọi thứ lại. Chú ta không muốn hiểu rằng nguồn cung cấp pho mát đã mỗi ngày một ít đi. Chú ta tin rằng nó đột nhiên biến hẳn.

E hèm phân tích đi phân tích lại tình huống rồi rốt cục bộ não phức tạp của chú cứ bám chặt lấy niềm tin to lớn. "Tại sao người ta lại làm điều này với tôi" chú ta gặng hỏi. "Điều gì đang thực sự diễn ra ở đây nhỉ".

Cuối cùng, Ư hừm mở mắt ra, nhìn quanh rồi bảo "À mà này, Khụt khịt và Hối hả đâu rồi ấy nhỉ? Cậu có nghĩ là chúng biết điều gì đó mà ta không biết không?"

E hèm nhạo báng "Chúng thì biết cái gì cở chứ?"

E hèm nói tiếp "Chúng chẳng qua chỉ làn hững con chuột. Chúng chỉ phản ứng lại sự việc xảy ra. Chúng ta là người tí hon. Chúng ta thông minh hơn lũ chuột. Chúng ta phải có khả năng suy luận ra điều này".

"Tớ biết là chúng ta thông minh hơn." Ư hừm nói, "nhưng vào thời điểm này chúng ta chẳng có vẻ gì là đang hành động thông minh hơn cả. Sự việc quanh đây đang thay đổi, E hèm ạ. Có thể chúng ta cần phải thay đổi và phải làm một cách khác đi." "Tại sao chúng ta lại phải thay đổi?" E hèm hỏi "Chúng ta là người tí hon. Chúng ta đặc biệt. Cái trò này không được xảy ra cho chúng ta. Hoặc nếu có xảy ra, ít nhất chúng ta cũng phải có lợi gì chứ."

"Tại sao chúng ta lại phải có lợi gì?" Ư hừm hỏi.

"Tại vì chúng ta có quyền," E hèm khẳng định.

"Có quyền làm gì cở?" Ư ham muốn biết.

"Chúng ta có quyền đối với pho mát của chúng ta"

"Tại sao"

"Bởi vì chúng ta không gây ra cái chuyện này," E hèm nói. "Một ai đó đã làm điều này và chúng ta phải kiếm được gì đó từ việc này."

Ư hùm đề xuất, "Có lẽ chúng ta nên thôi phân tích tình huống mãi thế này mà đởn giản là đi mà tìm món pho mát Mới."

"Ồ không," E hèm cãi. "Tôi sắp đi đến tận cùng của vấn đề rồi."

Trong khi E hèm và Ư hừm vẫn còn đang cố quyết định phải làm gì thì Khụt khịt và Hối hả đã bon bon trên con đường của chúng. Chúng chạy sâu hơn vào trong mê cung, chạy lên chạy xuống các hành lang, tìm kiếm pho mát ở mỗi Trạm pho mát mà chúng có thể tìm thấy.

Chúng chẳng nghĩ về điều gì khác ngoài tìm kiếm pho mát Mới. Chúng chẳng tìm được gì cho đến khi cuối cùng chúng chạy vào một phần của mê cung, nơi trước đó chúng chưa tới bao giờ: Trạm pho mát M.

Chúng kêu ré lên vì vui sướng. Chúng có được thứ mà chúng hằng tìm kiếm: một nguồn pho mát Mới dồi dào.

Chúng khó mà tin được vào mắt mình. Đây là cái kho pho mát lớn nhất mà lũ chuột từng thấy trên đời.

Trong lúc ấy, E hèm và Ư hừm vẫn còn quay trở lại Trạm pho mát P đánh giá tình hình. Các chú còn đang đau khổ vì chuyện không có pho mát. Các chú trở nên nản chí, giận dữ và đổ lỗi cho nhau về tình huống hiện thời.

Thỉnh thoảng Ư hừm thoáng nghĩ đến các bạn chuột của chú, Khụt khịt và Hối hả, và băn khoăn không biết họ có tìm được tí pho mát nào chưa. Chú tin rằng họ đang rất vất vả vì việc chạy xuyên qua mê cung thường vô cùng bấp bênh. Nhưng chúng cũng hiểu rằng đó dường như là lối thoát duy nhất.

Đôi khi Ưm hừm tưởng tượng Khụt khịt và Hối hả tìm ra pho mát Mới và đang thưởng thức nó. Chú nghĩ tới việc chú mà ra ngoài phiêu lưu một chuyến trong mê cung và tìm ra món pho mát tươi ngon thì thật tốt biết bao. Chú gần như nếm được mùi vị của món đó.

Càng hình dung việc bản thân tìm ra và thưởng thức món pho mát mới rõ ràng bao nhiêu thì chú càng thấy rõ mình phải rồi khỏi Trạm pho mát P bấy nhiêu.

"Chúng ta đi thôi!" bất thình lình chú kêu lên.

"Không", E hèm đáp ngay. "Tớ thích ở đây. Ở đây thật dễ chịu. Đó là điều tớ biết rõ. Hơn nữa ngoài kia nguy hiểm lắm".

"Không, không nguy hiểm đâu," Ư hừm cãi. "Trước đây chúng ta đã chạy qua nhiều phần của mê cung thì bây giờ chúng ta có thể làm lại một lần nữa."

"Tớ đã trở nên quá già để làm điều đó rồi," E hèm nói. "Vả lại tớ em rằng tớ không thích thua cuộc và biến mình thành trò hề. Cậu có thế không?"

Nghe câu nói đó, nỗi sợ hãi thất bại lại trở lại và hy vọng tìm thấy món pho mát mới lại héo tàn.

Thế là hàng ngày hai chàng tí hon tiếp tục cái việc mà họ đã làm trước đây. Đến Trạm pho mát P, không tìm thấy pho mát, rồi trở về nhà cùng nỗi lo âu cà chán chường của mình.

Họ ráng phủ nhận cái điều đang xảy ra, nhưng thấy khó ngủ hơn, hôm sau thấy ít sinh lực hơn và trở nên cáu kỉnh.

Ngôi nhà của họ không còn là nơi êm ấm như xưa nữa. Hai chàng tí hon khó ngủ và gặp những cơn ác mộng về việc không tìm thấy tí pho mát nào.

Nhưng hàng ngày E hèm và Ư hừm vẫn trở lại Trạm pho mát P và chờ ở đó.

E hèm nói, "Cậu ạ, nếu chúng mình làm việc tích cực hơn chắc chúng mình sẽ thấy thực sự không có gì thay đổi nhiều lắm đâu. Món pho mát chắc chắn ở đâu đây thôi. Có lẽ chúng trốn đằng sau bức tường kia."

Ngày hôm sau E hèm và Ư hừm trở lại cùng với đồ nghề. E hèm giữ cái đục cho Ư hừm nện búa cho tới lúc khoét được một lỗ trên bức tường của Trạm pho mát P. Họ nhìn kỹ bên trong nhưng không thấy pho mát.

Họ thất vọng nhưng vẫn tin rằng mình có thể giải quyết được vấn đề. Thế là họ lại đến sớm hơn, ở lại lâu hơn, làm việc nỗ lực hơn. Nhưng sau một thời gian, tất cả những gì họ có được chỉ là một cái lỗ rộng hoác trên tường.

Ư hừm bắt đầu nhận ra sự khác nhau giữa tính tích cực và tính hiệu quả.

"Có thể," E hèm nói "Chúng ta chỉ phải ngồi đây mà xem điều gì sẽ xảy ra. Chẳng chóng thì chầy họ sẽ phải bỏ pho mát lại vào đây."

Ư hừm muốn tin vào điệu đó. Thế là hàng ngày chú ta về nhà nghỉ rồi lại trở lại Trạm pho mát P cùng với E hèm một cách miễn cường. Nhưng pho mát không bao giờ xuất hiện lại nữa.

Đến lúc này thì hai anh chàng tí hon yếu lả đi vì đói và căng thẳng. Ư hừm mệt mỏi vì chờ đợi tình cảnh của họ được cải thiện. Chú bắt đầu nhận thấy họ càng ở yên trong cái tình cảnh không pho mát này bao nhiêu thì họ sẽ càng khốn khổ bấy nhiêu.

Ư hừm biết họ đang mất đi lợi thế của mình.

Cuối cùng, một ngày kia Ư hừm bắt đầu cười nhạo bản thân.

"Ư hừm ởi là Ư hừm, nhìn chúng ta này. Chúng ta cứ làm đi làm lại mãi những việc giống nhau mà lại tự hỏi tại sao sự việc lại không khá lên. Nếu không phải là lố bịch thì cũng thật đáng buồn cười."

Ư hừm quả không thích cái ý tưởng phải chạy xuyên qua mê cung lần nữa, vì chú biết mình sẽ bị lạc và chú không biết nơi chú có thể tìm thấy dù chỉ một chút pho mát. Nhưng Ư hừm phải cười sự ngớ ngẩn của mình khi chú nhận ra đã để sự sợ hãi làm gì mình.

Chú hỏi E hèm, "Chúng ta để giày chạy của mình ở đâu rồi nhỉ?"

Phải mất một lúc lâu họ mới tìm ra giày vì họ đã quẳng béng chúng đi khi họ tìm thấy pho mát của họ ở Trạm pho mát P, cứ nghĩ rằng họ sẽ chẳng bao giờ còn cần tới chúng nữa.

Lúc E hèm thấy anh bạn mình xỏ đôi giày vào chân, chú ta nói, "Cậu thực sự không định chạy ra ngoài mê cung một lần nữa đấy chứ? Tại sao cậu không đợi ở đây với tớ cho đến khi người ta bỏ pho mát trở lại?"

"Bởi vì sẽ không có chuyện đó đâu," Ư hừm nói. "Tớ cũng không muốn thừa nhận điều đó, nhưng bây giờ tớ nhận ra rằng người ta sẽ không bao giờ bỏ món pho mát ngày xưa trở lại đây nữa. Đến lúc phải tìm pho mát Mới rồi."

E hèm cãi, "Nhưng giả dụ như không có pho mát ở ngoài kia thì sao? Hoặc thậm chí có, nhưng cậu không tìm thấy thì sao?"

"Tớ không biết," Ư hừm nói. Chú đã hỏi bản thân mình những câu hệt như vậy quá nhiều lần rồi và lại cảm thấy những nỗi sợ hãi đã giữ chân chú nguyên tại chỗ.

Chú tự hỏi "Nơi nào mình có nhiều khả năng tìm ra pho mát hơn - ở đây hay trong Mê cung?"

Chú vẽ một bức tranh trong đầu. Chú thấy mình mạo hiểm đi ra ngoài Mê cung với một nụ cười trên môi.

Dù cảnh tượng đó khiến chú sửng sốt, nó cũng làm chú cảm thấy dễ chịu. Chú thấy mình thỉnh thoảng bị lạc trong Mê cung, nhưng tin chắc cuối cùng chú nhất định tìm thấy pho mát Mới và - tất cả những gì tốt đẹp đi cùng với nó ngoài đó. Chú thu hết can đảm lại.

Thế rồi chú dùng trí tưởng tượng vẽ ra bức tranh khả dĩ đáng tin nhất - với những chi tiết hiện thực nhất - cảnh chú tìm ra và thưởng thức mùi vị của món pho mát Mới.

Chú tưởng tượng bản thân đang ăn pho mát Thụy Sĩ với những lỗ lấm chấm bên trong, pho mát dày màu cam tươi và pho mát Mỹ, pho mát Mozzarella của ý và pho mát Camember mềm mại tuyệt vời của Pháp, và...

Rồi chú nghe thấy E hèm nói điều gì đó và sực nhận ra họ vẫn đang ở tại Trạm pho mát P.

Ư hừm nói, "E hèm ạ, đôi khi sự vật thay đổi và chúng không bao giờ trở lại như cũ nữa. Lần này có vẻ là một trong số những lần như vậy. Đời mà! Cuộc sống luôn biến động. Và chúng ta cũng nên như thế."

Ư hừm nhìn người bạn đồng hành hốc hác của mình và cố nói cảm tưởng của mình với cậu ta, nhưng nỗi sợ hãi của E hèm đã trở thành sự giận dữ và chú ta nhất định không nghe.

Ư hừm không định tỏ ra thô lỗ với bạn, nhưng chú phải bật cười vì cả hai bọn họ trông thật ngớ ngẩn.

Khi sắp sửa ra đi, Ư hừm bắt đầu cảm thấy nhanh nhẹn hơn, nhận thức rõ rằng cuối cùng chú đã có khả năng cười nhạo bản thân mình, cho qua mọi chuyện và tiếp tục tiến tới.

Ư hừm cười và tuyên bố "Đến lúc vào Mê cung rồi!"

E hèm không cười mà cũng chẳng đáp lời.

Ư hừm nhặt một hòn đá nhỏ, sắc và viết một ý nghĩ nghiêm túc lên bức tường để E hèm suy gẫm. Thậm chí Ư hừm còn vẽ, theo thói quen, một bức tranh pho mát xung quanh câu đó, hy vọng nó sẽ giúp E hèm mỉm cười, bớt ưu phiền và lên đường tìm kiếm pho mát Mới. Nhưng E hèm không muốn nhìn bức tranh. Bức tranh viết:

Rồi Ư hừm thò đầu ra và nhìn vào mê cung một cách lo âu. Chú nghĩ tới việc chú đã đẩy bản thân vào tình cảnh không pho mát này như thế nào.

Chú đã tin rằng có thể không có tí pho mát nào trong mê cung, hoặc giả chú sẽ không tìm thấy nó. Những niềm tin đáng sợ như thế làm tê liệt và giết chết chú.

Ư hừm mỉm cười. Chú biết E hèm đang băn khoăn, "Ai dời chỗ Pho mát của mình nhỉ?" nhưng Ư hừm lại tự hỏi, "Sao mình không đứng lên mà đi theo pho mát sớm hơn?"

Khi khơi hành vào trong mê cung, Ư hừm ngoái lại nhìn nơi chú vừa rời khỏi và cảm thấy sự êm ấm ở đó. Chú cảm nhận được rằng mình đang bị lôi kéo trở lại mảnh đất quen thuộc ' cho dù có lúc chú đã không tìm được pho mát ở nơi này.

Ư hừm trở nên áy náy và băn khoăn không biết liệu chú có thực sự muốn đi vào trong mê cung không. Chú viết một câu châm ngôn lên bức tường trước mặt rồi nhìn chằm chằm vào đó một lúc:

Chú ngẫm nghĩ về điều đó.

Chú biết đôi khi sợ hãi cũng có cái tốt. Khi người ta lo ngại sự việc đang trở nên tồi tệ nếu người ta không làm điều gì đó, thì sự lo ngại có thể thúc đẩy người ta hành động. Nhưng sẽ không tốt khi người ta lo ngại tới mức không làm được gì cả.

Chú nhìn về phía bên phải của mình, phía mê cung mà chú chưa bao giờ đặt chân tới và cảm thấy sợ hãi.

Thế rồi chú hít một hơi thật sâu, rẽ phải vào mê cung và bước đi một cách thong thả vào nơi chưa từng biết đến.

Trong khi cố tìm ra lối đi cho mình, thoạt đầu Ư hừm lo rằng có lẽ chú đã chờ đợi quá lâu ở Trạm pho mát P. Đã bao lâu nay chú không ăn tí pho mát nào, đến nỗi bây giờ chú rất yếu. Điều đó khiến chú tốn nhiều thời gian hơn và vất vả hơn bình thường trong việc đi qua mê cung. Chú quyết định rằng bao giờ có cở hội lần nữa, chú sẽ rời khỏi nơi yên ấm mà thích ứng với thay đổi mau hơn. Điều đó sẽ khiến mọi việc thêm dễ dàng.

Rồi Ư hừm nở một nụ cười yếu ớt bởi chú nghĩ "Thà muộn còn hơn không".

Suốt dăm bảy ngày kế tiếp, Ư hừm tìm thấy một ít pho mát ở đây đó, nhưng chẳng chỗ nào được lâu bền. Chú đã hy vọng tìm đủ pho mát để đem về cho E hèm và động viên bạn cùng đi vào trong mê cung.

Nhưng Ư hừm vẫn chưa thấy đủ tự tin. Chú phải thừa nhận chú thấy bối rối trong mê cung. Mọi thứ có vẻ đã thay đổi từ khi chú ở đây lần sau cùng.

Chỉ vừa nghĩ rằng mình đang tiến tới thì chú đã lạc trong những hành lang. Có vẻ như chú cứ tiến tới hai bước thì lại lùi lại một bước. Đó là một thử thách! Chú phải thừa nhận rằng trở lại mê cung, săn tìm pho mát hoàn toàn không tồi tệ như chú vẫn e sợ trước kia.

Thời gian trôi qua, chú bắt đầu tự hỏi liệu việc chú mong đợi tìm được pho mát Mới có thực tế không. Chú băn khoăn không biết chú có ăn một miếng quá sức mình không. Rồi chú cười, nhận ra mình chẳng có gì để mà nhai lúc này.

Hễ bắt đầu thấy nản lòng thì chú lại tự nhắc mình rằng việc chú đang làm, khổ sở như lúc này đây trên thực tế còn tốt hơn nhiều so với việc ở mãi trong tình thế không pho mát. Chú đang nắm quyền kiểm soát chứ không đơn thuần là để sự việc tình cờ xảy đến với mình.

Rồi chú tự nhắc bản thân rằng nếu Khụt khịt và Hối hả có thể tiến lên thì chú cũng thế!

Sau đó, khi Ư hừm xem xét lại sự việc, chú nhận ra rằng pho mát ở Trạm pho mát P không biến mất sau một đêm như chú vẫn tin tưởng. Lượng pho mát ở đó trong thời gian cuối đã ngày một ít đi, và số còn lại đã trở nên cũ kỹ. Vị không còn ngon nữa.

Thậm chí pho mát Cũ đã nổi mốc, mặc dù chú đã không nhận ra. Dẫu gì chú cũng phải thừa nhận rằng nếu muốn, chú đã thấy trước được điều đang xảy ra. Nhưng chú đã không thấy.

Bây giờ thì Ư hừm nhận thức rõ rằng sự thay đổi chắc chắn sẽ không khiến chú ngạc nhiên nếu chú luôn quan sát điều đang xảy ra và nếu chú lường trước thay đổi. Có lẽ đó là điều mà Khụt khịt và Hối hả vẫn làm.

Chú quyết định từ giờ trở đi sẽ thường xuyên cảnh giác hơn. Chú sẽ trông chờ thay đổi xảy đến và tìm kiếm thay đổi. Chú nhất định sẽ tin vào những bản năng gốc của mình để cảm nhận khi nào thì thay đổi sắp xảy ra và sẵn sàng thích ứng với nó.

Chú dừng lại nghỉ một lát và viết lên bức tường của Mê cung:

Sau một khoảng thời gian chừng như khá lâu không tìm thấy pho mát, cuối cùng Ư hừm đi ngang qua một Trạm pho mát khổng lồ có vẻ đầy hứa hẹn. Nhưng khi vào bên trong, chú cực kỳ thất vọng vì khám phá ra rằng Trạm pho mát trống rỗng.

"Cái cảm giác trống rỗng này đ/p> Chú cảm thấy dường như tuyệt vọng.

Ư hừm đang mất hết sức mạnh cở thể. Chú biết mình bị lạc và sợ sẽ không sống sót nổi. Chú nghĩ đến việc vòng trở lại và quay về Trạm pho mát P. ít ra, nếu chú làm điều đó, và nếu E hèm vẫn còn ở đó, thì Ư hừm sẽ không cô đơn. Thế rồi chú tự hỏi mình một lần nữa câu hỏi mọi khi "Mình sẽ làm gì nếu mình không sợ hãi?"

Ư hừm cho rằng chú đã vượt qua nỗi sợ hãi của mình, nhưng chú lại lo sợ thường xuyên hơn mức mà chú muốn thừa nhận, ngay cả chỉ là tự thừa nhận với bản thân. Không phải lúc nào chú cũng biết chắc chú lo sợ điều gì, nhưng trong tình trạng ngày một yếu đi, giờ đây chú biết đơn giản là chú sợ việc đi tiếp một mình.

Ư hừm không biết nhưng chú đang tụt lại vì chú vẫn còn bị đè nặng bởi những niềm tin đáng sợ của chính mình. Ư hừm tự hỏi không biết E hèm đã đi chưa hay cậu ta vẫn còn đờ người ra vì những nỗi sợ hãi của chính mình. Thế rồi Ư hừm nhớ lại những lần mình cảm thấy hạnh phúc nhất trong mê cung. Đó là lúc chú di chuyển liên tục.

Chú viết lên bức tường, biết rằng điều này là một lời nhắc nhở bản thân cũng như là một dấu hiệu cho anh bạn E hèm, hy vọng là thế, đi theo:

Ư hừm nhìn xuống cái ngõ nhỏ tối đen và thấy sợ hãi. Cái gì ở đầu đằng kia? Nó

có trống rỗng không? Hay tệ hơn, có những nguy hiểm đang ẩn nấp không? Chú bắt đầu tưởng tượng ra đủ thứ loại kinh hoàng có thể xảy đến với mình. Chú khiến bản thân sợ chết khiếp.

Thế rồi chú cười nhạo mình. Chú nhận ra những nỗi sợ hãi đang khiến sự việc tồi tệ hơn. Cho nên chú làm điều mà chú nhất định sẽ làm nếu không sợ hãi. Chú tiến vào một hướng mới.

Vừa chạy xuống cái lối nhỏ tối tăm, chú vừa bắt đầu mỉm cười. Ư hừm chưa nhận thức rõ, nhưng chú khám phá ra điều ấp ủ linh hồn chú. Chú đang không suy nghĩ gì nữa mà tin tưởng vào thứ ở phía trước mặt, cho dù chú không biết chính xác đó là thứ gì.

Ư hừm rất ngạc nhiên thấy mình càng ngày càng thích thú. "Tại sao mình tại thấy thích thế nhỉ?" chú tự hỏi. "Mình không có tí pho mát nào mà cũng không biết mình đang đi đâu."

Ngay lúc ấy, chú biết tại sao chú cảm thấy thoải mải.

Chú lại dừng lại để viết lên tường:

Ư hừm nhận ra chú đã bị giam cầm bởi nỗi sợ hãi của chính mình. Tiến theo một hướng mới đã giải phóng cho chú.

Bây giờ chú cảm thấy làn gió mát đang thổi trong vùng này của mê cung và làm tỉnh cả người. Chú hít sâu vài hơi và thấy cử động hăng hái hơn. Một khi vượt qua được nỗi sợ hãi chú lại thấy dễ chịu hơn.

Đã lâu Ư hừm không cảm thấy như thế này. Chú hầu như đã quên mất đi tìm niềm vui thì thích thú đến thế nào.

Để mọi sự thêm tốt hơn, một lần nữa Ư hừm bắt đầu vẽ một bức tranh trong trí tưởng tượng. Chú thấy mình trong một cảnh hiện thực vĩ đại, ngồi giữa một đống các loại pho mát mà mình ưa thích - từ pho mát dày đến pho mát mềm của Pháp! Chú

thấy mình ăn nhiều loại pho mát mà mình thích, và chú khoái điều mà chú tưởng tượng. Rồi chú hình dung cảnh mình sẽ tận hưởng tất cả những mùi vị tuyệt vời của chúng.

Càng hình dung rõ trong trí tưởng tượng cảnh mình thưởng thức pho mát Mới chừng nào, việc đó càng trở nên hiện thực và đáng tin chừng nấy. Chú có thể cảm nhận được rằng chú sắp tìm ra nó.

Chú viết:

Ư hừm nghĩ mãi về cái mà chú sẽ đạt được thay vì nghĩ về cái mà chú sắp mất đi.

Chú băn khoăn không hiểu tại sao chú luôn cho rằng một thay đổi nhất định dẫn đến điều gì đó tồi tệ. Bây giờ thì chú nhận ra rằng thay đổi có thể đưa tới điều gì đó tốt đẹp.

"Tại sao mình không nhận ra điều này từ trước nhỉ?" chú tự hỏi.

Rồi chú chạy qua mê cung một cách khỏe khoắn và nhanh nhẹn hơn rất nhiều. Chẳng bao lâu chú phát hiện ra một Trạm pho mát và thấy nôn nóng vì chú để ý thấy những mẩu nhỏ pho mát Mới gần cửa vào.

Đó là những loại pho mát chú chưa từng thấy bao giờ, nhưng trông rất ngon. Chú nếm thử và nhận ra chúng ngon tuyệt. Chú ăn gần hết những mẩu pho mát Mới có ở đó rồi đút một ít vào túi quần để ăn sau và có thể để chia với E hèm. Chú bắt đầu phục hồi sức khỏe.

Chú bước vào Trạm pho mát một cách cực kỳ hồi hộp. Nhưng việc nhận ra nó rỗng tuếch làm chú mất hết tinh thần. Ai đó đã ở đây và chỉ để lại vài mẩu pho mát Mới.

Chú nhận thức rõ rằng nếu chú đi sớm hơn, chắc hẳn chú đã tìm thấy rất nhiều pho mát Mới ở đây.

Ư hừm quyết định trở về và xem liệu E hèm có sẵn sàng tham gia với chú không.

Trong khi lần theo dấu chân mình, chú dừng lại và viết lên tường:

Một lát sau Ư hừm quay lại Trạm pho mát P và tìm thấy E hèm. Chú mời E hèm ăn những miếng pho mát Mới, nhưng bị từ chối.

E hèm đánh giá cao thiện chí của bạn chú ta nhưng nói, "Tớ nghĩ tớ sẽ không thích pho mát Mới. Đó không phải là cái tớ từng ăn. Tớ muốn pho mát của chính tớ quay trở lại và tớ sẽ không thay đổi cho đến khi có được những gì tớ muốn."

Ư hừm chỉ lắc đầu thất vọng và bất đắc dĩ trở lại một mình. Trở lại chỗ xa nhất mà chú đã đến trong mê cung, chú đã mất bạn, nhưng cũng nhận thấy chú thích cái mà mình đã khám phá ra. Ngay cả trước khi tìm thấy cái mà chú hy vọng sẽ là một nguồn cung cấp lớn pho mát Mới, nếu có, chú đã biết rằng điều làm chú hạnh phúc không chỉ là có pho mát.

Chú hạnh phúc khi chú không phải chạy với nỗi sợ hãi. Chú thích việc mà chú đang làm bây giờ.

Hiểu được điều này, Ư hừm không cảm thấy yếu đuối như khi chú còn ở Trạm pho mát P không có pho mát nữa. Chỉ cần nhận thức rõ rằng không được để cho nỗi sợ hãi làm mình dừng lại và biết phải tìm một hướng mới đã ấp ủ và cho chú sức mạnh. Bây giờ chú cảm thấy rằng chỉ còn là vấn đề thời gian trước khi chú tìm thấy cái mình cần. Thực ra, chú cảm thấy đã tìm ra những gì mà chú đang tìm rồi. Chú mỉm cười khi nhận ra:

Ư hừm một lần nữa nhận ra, giống như chú đã nhận ra một lần trước đây rằng, điều mà người ta sợ không bao giờ tồi tệ như người ta hình dung. Nỗi sợ hãi mà người ta để cho hình thành trong đầu mình ghê gớm hơn hoàn cảnh thật.

Chú đã từng lo sợ sẽ không bao giờ tìm thấy pho mát Mới đến nỗi thậm chí không muốn bắt đầu đi tìm. Nhưng từ khi bắt đầu cuộc hành trình chú đã tìm thấy đủ pho mát trong những hành lang giúp chú đi tiếp. Bây giờ chú mong đợt tìm thấy nhiều hơn. Chỉ nhìn trước thôi đã thấy hứng thú rồi.

Suy nghĩ cũ của chú đã bị những nỗi lo lắng và sợ hãi của chú làm vẩn đục. Chú đã từng nghĩ về chuyện không có đủ pho mát, hoặc không có nó nhiều như chú muốn. Chú đã từng nghĩ nhiều về cái có thể sai lầm nhiều hơn là về cái có thể đúng.

Nhưng chuyện đã thay đổi từ khi chú rời Trạm pho mát P.

Chú đã từng tin rằng pho mát se không bao giờ bị dời chỗ và rằng thay đổi không phải là việc làm đúng.

Bây giờ chú nhận ra thay đổi liên tục diễn ra là điều tự nhiên, bất kể người ta mong chờ nó hay không. Sự thay đổi có thể làm người ta ngạc nhiên chỉ khi người ta không mong đợi nó và không tìm kiếm nó.

Khi chú nhận ra mình đã thay đổi những niềm tin, chú dừng lại viết lên tường:

Ư hừm vẫn chưa tìm thấy pho mát: nhưng khi chạy xuyên qua Mê cung, chú đã suy nghĩ về điều chú đã học được.

Bây giờ Ư hừm nhận thức được rằng những niềm tin mới của chú đã được những cách cư xử mới khích lệ. Chú đang cư xử khác lúc chú cứ quay mãi về cái trạm không pho mát ấy.

Chú biết khi người ta thay đổi điều mình tin, tức là người ta thay đổi việc mình làm. Người ta có thể tin rằng sự thay đổi sẽ gây thiệt hại cho mình và cường lại nó. Hoặc người ta có thể tin rằng tìm ra pho mát Mới sẽ giúp họ, và nắm chặt lấy sự thay đổi.

Tất cả phụ thuộc vào điều mà người ta chọn để tin.

Chú viết lên tường:

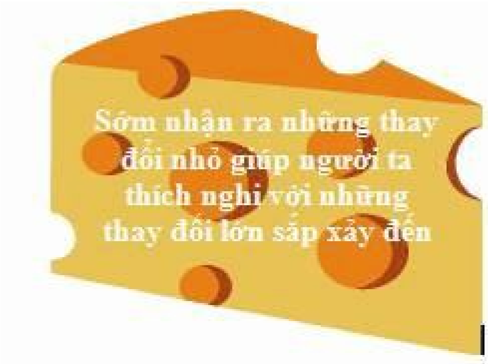
Ư hừm biết giá chú đối phó với sự thay đổi nhanh hơn và rời bỏ Trạm pho mát P sớm hơn thì chú đã ở trong hoàn cảnh khá hơn. Chú sẽ cảm thấy mạnh hơn về thể xác và tinh thần và chú có thể đường đầu tốt hơn với thách thức tìm ra pho mát Mới. Thực ra, giá chú trông đợi sự thay đổi hơn là mất thì giờ từ chối cái điều thay đổi đã xảy ra rồi thì hẳn bây giờ chú đã tìm thấy nó.

Một lần nữa chú lại dùng trí tưởng tượng và tự thấy mình tìm ra và đang nhấm nháp pho mát Mới. Chú quyết định đi sâu thêm vào những phần chưa biết của Mê cung, và tìm ra một ít Phó mát ở đây đó. Ư hừm bắt đầu lấy lại được sức mạnh và lòng tin của mình.

Nghĩ lại về nơi chú đã ra đi, Ư hừm hài lòng là chú đã viết lên tường ở rất nhiều nơi. Chú tin rằng nó sẽ dùng làm dấu cho E hèm đi theo qua suốt mê cung, nếu cậu ta chọn cách rời khỏi Trạm pho mát P.

Ư hừm chỉ hy vọng chú đang đi đúng hướng. Chú suy nghĩ về khả năng E hèm sẽ đọc Chữ Viết TAV Trên Tường và tìm thấy đường đi của chú.

Chú viết lên tường điều mà chú đã nghĩ một thời gian:

Bây giờ, Ư hừm đã không nghĩ đến quá khứ nữa và đang thích nghi với hiện tại.

Chú tiếp tục đi qua mê cung với sức mạnh và tốc độ lớn hơn. Và chẳng bao lâu sau nó đã đến.

Khi có vẻ như chú sẽ mãi mãi ở trong mê cung thì cuộc hành trình của chú - hay ít nhất là một phần trong hành trình của chú - kết thúc nhanh chóng và hạnh phúc.

Ư hừm đi dọc theo một hành lang mới, rẽ qua một góc, và thấy pho mát Mới ở Ga pho mát M!

Khi vào bên trong, chú giật mình bởi những gì mình nhìn thấy. Nguồn cung cấp pho mát vĩ đại nhất mà chú từng được thấy chất cao khắp nơi. Chú không nhận ra tất cả những gì chú thấy, vì có một số loại pho mát mới đối với chú.

Rồi chú băn khoăn trong giây lát không biết đó là sự thật hay chỉ là trí tưởng tượng của chú, cho đến khi chú thấy hai người bạn cũ Khụt khịt và Hối hả.

Khụt khịt chào mừng Ư hừm bằng một cái gật đầu còn Hối hả vẫy chân. Những cái bụng bé nhỏ mập mạp của chúng cho thấy chúng đã ở đây một thời gian.

Ư hừm nhanh chóng chào hỏi và cắn ngaymỗi loại pho mát mà chú thích một miếng. Chú cởi giày ta, cột dây lại với nhau và treo lên cổ phòng khi chú lại cần chúng. Khụt khịt và Hối hả cười. Họ gật gù tán thưởng. Rồi Ư hừm nhảy bổ vào pho mát Mới. Khi đã ăn no đến chán, chú lấy một mẩu pho mát tươi giở lên chúc mừng: "Hoan hô sự thay đổi!"

Trong khi thưởng thức pho mát Mới, chú ngẫm nghĩ về những điều chú đã học.

Chú nhận ra rằng khi sợ thay đổi chú đã bám chặt vào ảo tưởng về pho mát Cũ thực ra đã không còn nữa.

Vậy thì cái gì đã làm chú thay đổi? Có phải là nỗi sợ bị đói đến chết không? Ư hừm mỉm cười khi chú nghĩ chắc hẳn nó đã giúp ích.

Rồi chú cười và nhận ra chú đã bắt đầu thay đổi ngay khi học được cách cười chính bản thân và cười điều chú làm sai. Chú nhận ra cách thay đổi nhanh nhất là cười những hành động ngớ ngẩn của chính mình - thế là người ta có thể không nghĩ đến nữa và tiến lên nhanh chóng.

Chú biết chú đã học được một một điều có ích về việc tiến lên phía trước từ những người bạnchuột của mình, Khụt khịt và Hối hả. Họ sống đởn giản. Họ không phân tích quá mức và phức tạp hóa quá mức sự vật. Khi hoàn cảnh thay đổi và pho mát bị dời đi, họ thay đổi và đi theo pho mát. Nhất định chú sẽ nhớ điều đó.

Ư hừm cũng đã dùng trí óc phi thường của chú để làm điều mà người tí hon làm tốt hơn loài chuột.

Chú hình dung ra bản thân - trong chi tiết hiện thực - tìm ra vài điều tốt hơn - tốt hơn nhiều.

Chú chỉ trích những sai lầm mà chú đã làm trong quá khứ và dùng chúng để lập kế hoạch cho tưởng lai của mình. Chú biết rằng người ta có thể học đối phó với sự thay đổi:

Người ta có thể nhận thấy rõ hơn nhu cầu để cho mọi chuyện đởn giản, trở nên linh hoạt, và hành động nhanh.

Người ta không cần phức tạp hóa vấn đề quá mức hoặc tự làm mình rối lên bằng những niềm tin sợ hãi. Người ta có thể nhận biết khi những thay đổi nhỏ bắt đầu để được chuẩn bị tốt hơn cho thay đổi lớn có thể đang đến.

Chú biết chú cần thNch nghi nhanh hơn, vì nèúngười ta không thích nghi đúng lúc, người ta có thể cũng hoàn toàn không thích nghi gì hết.

Chú đã phải thừa nhận rằng kẻ cản trở thay đổi lớn nhất nằm trong chính bản thân con người ta, và rằng không có gì tốt hơn cho đến khi người ta thay đổi.

Có lẽ điều quan trọng nhất, chú đã nhận ra rằng luôn có pho mát Mới ở đâu đó dù cho người ta có nhận ra nó vào một lúc nào đó hay không. Và rằng người ta sẽ được thưởng nó khi người ta vượt qua nỗi sợ hãi và thích thú mạo hiểm.

Chú biết có vài nỗi sợ phải được tôn trọng, vì nó có thể giữ cho người ta tránh khỏi nguy hiểm thật sự. Nhưng chú đã thấy rõ hầu hết nỗi sợ của chú đều phi lý và đã ngăn cản không cho chú thay đổi khi cần.

Có lúc nào đó chú đã không thích nó, nhưng chú biết sự thay đổi té ra tưởng

không hay mà lại hóa hay vì nó dẫn chú tìm ra pho mát tốt hơn.

Thậm chí chú còn tìm ra một phần tốt hơn trong con người mình.

Khi Ư hừm nhớ lại những điều đã học được, chú nghĩ về bạn E hèm của chú. Chú rự hối không biết E hèm có đọc được câu châm ngôn nào mà Ư hừm viết lên tường ở Trạm pho mát P và khắp Mê cung không.

E hèm đã quyết đinh bỏ đi và tiến lên chưa nhỉ? Cậu ta đã đi vào Mê cung và khám phá điều có thể làm cho cuộc sống của cậu ta tốt hơn lên chưa nhỉ?

Hay E hèm vẫn còn e hèm vì chắc tu ta sẽ không thay đổi?

Ư hừm nghĩ đến chuyện quay lại Trạm pho mát P xem có thể tìm thấy E hèm không - cứ cho là Ư hừm có thể tìm ra đường quay lại đó. Nếu chú tìm ra E hèm, chú nghĩ mình có khả năng cho cậu ta thấy cách thoát khỏi tình thế khó khăn của cậu ta. Nhưng Ư hừm thấy rõ rằng chú đã cố làm cho bạn mình thay đổi rồi.

E hèm phải tìm ra cách riêng của cậu ta, vượt qua dược sự yên ấm đang có và nỗi sợ hãi của cậu ta. Không một ai khác có thể làm việc đó thay cậu ta, hay thuyết phục cậu ta được. Bằng cách nào đó cậu ta phải thấy được lợi ích của việc thay đổi bản thân.

Ư hừm biết chú đã để lại dấu vết cho E hèm và cậu ta có thể tìm thấy đường, chỉ cần cậu ta đqc Chữ Viết Tay Trên Tường.

Chú xem lại và viết ra bản tóm tắt những điều đã học được lên bức tường lớn nhất của Trạm pho mát M. Chú vẽ một miếng phó mát lớn xung quanh tất cả những suy nghĩ sáng suốt mà chú nhận thức được, và mỉm cười với những điều mình đã học.

THAY ĐỔI XẢY RA

Người ta cứ dời chỗ pho mát

ĐOÁN TRƯỚC THAY ĐỔI

Sẵn sàng bị pho mát dời chỗ

GIÁM SÁT THAY ĐỔI

Ngửi pho mát thường xuyên để biết nó bị mốc

NHANH CHÓNG THÍCH NGHI VỚI THAY ĐỔI

Càng sớm rời bỏ pho mát cũ, ta càng sớm có thể được hưởng pho mát mới

THAY ĐỔI

Đi theo pho mát

HÃY THÍCH NGHI VỚI SỰ THAY ĐỔI

Hãy thưởng thức sự mạo hiểm và mùi vị pho mát mới

Ư hừm nhận ra chú đã hành động khác xa khi còn ở chung với E. hèm ở Trạm pho mát P, nhưng chú biết mình sẽ dễ dàng trượt trở lại nếu chú trở nên quá yên tâm. Vì vậy mỗi ngày chú đều xem xét kỹ Trạm pho mát M xem tình hình pho mát của mình ra sao. Chú sẵn sàng làm bất cứ việc gì có thể để tránh không bị bất ngờ với thay đổi thình lình.

Dù Ư hừm vẫn còn một nguồn cung cấp pho mát lớn, chú thường ra ngoài, đi vào mê cung và thám hiểm những vùng mới để theo dõi những gì đang diễn ra quanh mình. Chú biết nhận thức được những khả năng lựa chọn thực tế thì an toàn hơn là tự cô lập trong sự sung túc của mình.

Rồi, Ư hừm nghe thấy có tiếng động trong mê cung. Khi tiếng động lớn hơn lên, chú nhận ra có ai đó đang đến.

Có thể nào là E hèm đang đến không? Có phải cậu ta đang rẽ vào không? Ư hừm cầu nguyện và hy vọng - như chú vẫn làm nhiều lần trước - rằng có lẽ, cuối cùng, bạn chú rốt cuộc đã có thể...

Buổi Thảo luận

CHIỀU CÙNG NGÀY

Khi Michael kết thúc câu chuyện, anh nhìn quanh phòng và thấy các bạn đang mỉm cười với mình.

Một số cảm ơn anh và nói họ đã rút ra được nhiều diều từ câu chuyện.

Nathan hỏi cả nhóm, "Các cậu nghĩ sao nếu chúng ta gặp lại nhau để thảo luận về nó?"

Hầu hết mọi người đều nói họ muốn trò chuyện về nó, thế là họ thu xếp gặp nhau làm vài ly trước bữa tối.

Chiều hôm đó, tập hợp ở phòng khách của một khách sạn, họ bắt dầu trêu chọc nhau về việc tìm ra "pho mát" của mình và tưởng tượng mình ở trong mê cung.

Sau đó Angela hỏi cả nhóm một cách đôn hậu, "Vậy thì, các cậu là ai trong câu chuyện? Khụt khịt, Hối hả, E hèm hay Ư hừm?"

Carlos trả lời, "Ờ, chiều nay tớ đã suy nghĩ về chuyện đó. Tớ nhớ rất rõ thời kỳ trước khi tớ kinh doanh hàng thể thao, khi đó tớ đã đối mặt một cách khó khăn với sự thay đổi.

"Tớ không phải là Khụt khịt - tớ không đánh hơi thấy hoàn cảnh và sớm thấy sự thay đổi. Và tớ chắc chắn không phải là Hối hả - tớ không bắt tay vào hành động ngay tức thì".

"Tớ giống E hèm hơn, muốn ở trong địa hạt quen thuộc. Sự thật là tớ không muốn đối phó với sự thay đổi. Thậm chí tớ còn không muốn thấy nó."

Michael cảm thấy giống như thời gian không hề trôi qua kể từ khi anh và Carlos là bạn thân hồi còn ở trường hỏi, "Chúng ta đang nói về chuyện gì ở đây vậy, bồ?"

Carlos nói, "Một thay đổi bất ngờ trong công việc."

Michael cười, "Cậu bị đuổi việc rồi à?"

"Ờ thì chỉ nói rằng tớ đã không muốn đi tìm pho mát Mới. Tớ nghĩ tớ có lý do chính đáng để không thay đổi. Vì thế, có lúc tớ khá bối rối."

Một số người từ đầu vẫn im lặng bây giờ thấy thoải mái nói thẳng ý mình hơn, trong đó có cả Frank, người từng đi lính.

"E hèm làm tôi nhớ tới một người bạn," Frank nói. "Phòng anh ấy bị giải thể, nhưng anh ấy không chịu thừa nhận việc ấy. Người ta cứ sắp xếp lại nhân viên của anh ấy. Tất cả chúng tôi đã cố nói với anh ấy về nhiều cở hội khác đang có trong công ty dành cho những ai muốn trở thành người linh hoạt, nhưng anh ấy không cho rùng mình cần thay đổi. Anh ấy là người duy nhất bị bất ngờ khi phòng giải tán. Bây giờ anh ấy đang trải qua một giai đoạn khó khăn để thích ứng với sự thay đổi mà anh ẤV không cho rằng có thể xảy ra."

Jessica nói, "Tôi cũng không cho rằng nó có thể đến với tôi, nhưng "pho mát" của tôi đã bị dời chỗ hơn một lần, nhất là trong cuộc sống riêng, nhưng sau đó chúng tôi lại tìm được đến nói.

Nhiều người trong nhóm cười, trừ Nathan.

"Có lẽ toàn bộ vấn đề chính là ở chỗ đó," Nathan nói. "Sự thay đổi đến với tất cả chúng ta."

Anh bổ sung, "Tớ ước gì gia đình tớ nghe được câu chuyện pho mát này trước. Đáng tiếc là chúng tớ đã không muốn thừa nhận sự thay đổi đang đến với công việc kinh doanh của mình, và bây giờ thì đã quá trễ - chúng tớ đang phải đóng cửa rất nhiều cửa hiệu."

Tin đó làm nhiều người trong nhóm bất ngờ, vì họ vẫn nghĩ Nathan thật may mắn được ở trong một ngành kinh doanh mà anh có thể dựa vào hết năm này sang năm khác.

"Chuyện gì đã xảy ra" Jessica muốn biết.

"Dây chuyền các cửa hiệu nhỏ của chúng tớ đột nhiên trở thành lỗi thời khi siêu thị xuất hiện ở thành phố với lượng hàng hóa khổng lồ và giá rẻ. Chúng tớ hoàn toàn không thể cạnh tranh với họ.

"Bây giờ tớ có thể thấy thay vì làm giống Khụt khịt và Hối hả, chúng tớ đã giống E hèm. Chúng tớ đã ở nguyên tại chỗ và không thay đổi Chúng tớ đã cố lờ những gì đã diễn ra và bây giờ chúng tớ gặp rắc rối. Chúng tớ có thể rút ra vài bài học từ Ư hừm - vì chắc chắn chúng tớ không thể tự cười bản thân và thay đổi những gì chúng tớ đang làm."

Laura, đã trở thành một nữ doanh nhân thành đạt lắng nghe nhưng cho đến giờ

vẫn nói rất ít. "Chiều nay tớ cũng đã suy nghĩ về câu chuyện," chị nói. "Tớ đã ngạc nhiên thấy sao mình giống Ư hừm thế, xem lại mình đang làm điều gì sai lầm, tự cười mình, thay đổi, và làm tốt hơn."

Chị nói, "Tớ là đứa tò mò. Có bao nhiêu người ở đây sợ sự thay đổi?" Không một ai trả lời, vì vậy chị gợi ý, "Thử giở tay nhé?"

Chỉ có một cánh tay giở lên. "à, hình như chúng ta cũng có một người thành thật trong nhóm!" chị nói. Rồi tiếp tục, "Có lẽ các cậu thích câu hỏi này hơn. Bao nhiêu người ở đây nghĩ rằng những người khác sợ sự thay đổi?" Gần như tất cả mọi người đều giở tay. Rồi cả bọn bắt đầu cười.

"Cái đó nói lên điều gì?"

"Phủ nhận", Nathan trả lời.

"Đúng thế", Michael thừa nhận, "đôi khi chúng ta thậm chí còn không nhận thức thấy là chúng ta sợ. Tớ biết là tớ không sợ. Khi nghe câu chuyện này lần đầu, tớ thích câu hỏi, "Bạn sẽ làm gì nếu bạn không sợ?"

Jessica bổ sung, "Này, điều tớ rút ra được từ câu chuyện là sự thay đổi xảy ra ở khớp mọi nơi và rằng tớ sẽ làm tốt hơn khi tớ có thể thích nghi với nó một cách nhanh chóng".

"Tớ nhớ lại nhiều năm trước khi công ty của chúng tớ bán ra bộ từ điển bách khoa toàn thư gồm hơn hai mươi cuốn sách. Có một người đãcố bảo chúng tớ nên nhập toàn bộ bộ sách vào đĩa rồi bán để giảm chi phí một chút. Sẽ dễ cập nhật hơn, đỡ mất công xuất bản hơn nhiều, và thêm biết bao người có thể đủ tiền mua. Nhưng tết cả chúng tớ đã phản đối."

"Tại sao các cậu lại phản đối?" Nathan hỏi.

"Bởi vì chúng tớ tin rằng thế mạnh trong kinh doanh của chúng tớ là lực lượng bán hàng, những người chuyên bán đến từng nhà. Giữ được lực lượng bán hàng của chúng tớ hay không phụ thuộc vào số tiền hoa hồng rất lớn mà họ kiếm được nhờ bán sản phẩm của chúng tớ với giá cao. Nhờ thế chúng tớ đã thành công trong một thời gian dài và nghĩ nó sẽ tiếp tục mãi mãi."

Laura nói, "Có lẽ đó chính là ý nghĩa trong câu chuyện về sự ngạo mạn vì thành công của E hèm và ở hèm. Họ không nhận ra rằng họ phải thay đổi những gì một thời đã từng có hiệu quả."

Nathan nói, "Vậy ra các cậu nghĩ pho mát cũ của các cậu là pho mát duy nhất."

"Đúng, và chúng tớ muốn bám riết lấy nó".

"Khi nghĩ lại những gì đã xảy ra với chúng tớ, tớ nhận thấy rỗng không đởn giản là người ta "dời chỗ pho mát", mà là "phó mát" tự nó cómột tuổi thọ riêng và rốt cuộc đã cạn kiệt".

"Dù sao đi nữa, chúng tớ đã không thav đổi. Nhưng một đối thủ cạnh tranh đã làm và thế là doanh thu của chúng tớ rớt thê thảm. Chúng tớ đã trải qua một giai đoạn khó khăn. Hiện nay một sự thav đổi công nghệ lớn đang điển ra trong ngành này và không một ai trong công ty có vẻ muốn đối phó với nó cả. Không có vẻ gì là hay lắm. Tớ nghĩ chằng bao lâu nữa tớ có thể bị thất nghiệp."

"Đã đến lúc đi vào Mê cung rồi!" Carlos nói lớn. Mọi người đều cười, kể cả Jessica.

Carlos quay sang Jessica nói, "Rất hay là cậu có thể tự cười chính mình."

Frank ngỏ lời, "Đó chính là cái tớ rút ra được từ câu chuyện. Tớ có xu hướng quá nghiêm túc trong cư xử. Tớ nhận ra cách Ư hừm thay đổi khi rốt cuộc cậu ta có thể tự cười bản thân và những gì cậu ta đang làm. Chẳng có gì lạ khi cậu ta được gọi là Ư hừm."

Cả nhóm rì rầm phản đối cái cách chơi chữ ấy. Angela hỏi, "Các cậu nghĩ có bao giờ E hèm thay đổi và tìm thấy pho mát Mới không" Elaine nói, "Tớ nghĩ là có."

"Tớ thì không", Cory nói. "Một số người không bao giờ thay đổi và phải trả giá vì điều đó Tớ đã thấy những người giống E hèm trong khi hành nghề y. Họ cảm thấy có quyền với 'pho mát' của họ. Họ cảm thấy mình là nạn nhân khi nó bị mang đi mất và đổ lỗi cho người khác. Họ thấy đau khổ hơn những người không nghĩ ngợi nữa mà tiến lên."

Rồi Nathan nói giọng trầm lắng, như thể anh đang nói với chính mình, "Tớ chắc câu hỏi là thế này, "Chúng ta cần buông thả cái gì và cần tiến đến cái gì?"

Trong giây lát không ai nói một lời.

"Phải thừa nhận", Nathan nói, "Tớ đã thấy những gì xảy đến với các cửa hiệu giống của chúng tớ ở những nơi khác trên cả nước, nhưng tớ đã hy vọng nó sẽ không ảnh hưởng đến chúng tớ. Tớ chắc rằng đề xướng thay đổi, ta có thể tốt hơn nhiều so với việc cố phản ứng và thích nghi với nó. Có lẽ chúng ta nên tự dời chỗ pho mát của mình."

"Ý cậu là gì?" Frank hỏi.

Nathan trả lời, "Tớ không thể giúp gì được nhưng vẫn tự hỏi không biết ngày nay chúng tớsẽ như thế nào nếu chúng tớ bán bất động sản của tất cả các cửa hiệu cũ và xây một cái mới, lớn, hiện đại để cạnh tranh với cái lớn nhất của họ.

Laura nói, "Có lẽ đó là ý của Ư hừm khi chú ta viết lên tường "Hãy thưởng thức sự mạo hiểm và đi theo pho mát."

Frank nói, "Tớ nghĩ có một vài chuyện không thể thay đổi. Ví dụ, tớ muốn bám chặt lấy những giá trị cở bản của tớ. Nhưng bây giờ tớ nhận ra rằng giá tớ đi theo "pho mát" sớm hơn nữa trong cuộc đời thì tớ hẳn đã khá hơn nhiều."

"Thế đấy, Michael, đây là một câu chuyện nhỏ thú vị", Richard, người theo chủ nghĩa hoài nghi của lớp nói, "nhưng cậu đã ứng dụng nó như thế nào vào thực tế công ty cậu"

Cả nhóm vẫn chưa biết, nhưng chính Richard đã trải qua một số thay đổi. Hiện tại sống ly thân với vợ, anh đang cố gắng cân bằng sự nghiệp với việc nuôi mấy đứa con đang tuổi mới lớn.

Michael trả lời, "Cậu biết không, tớ nghĩ công việc của tớ chỉ là xoay sở giải quyết những vấn đề hàng ngày khi nó xảy ra trong khi việc tớ nên làm là nhìn thấy trước và chú ý tới việc chúng tớ đang đi đâu.

"Và tớ phải vật lộn với những vấn đề như thế hai mươi bốn giờ một ngày. Tớ chẳng còn nhiều hứng thú nữa. Tớ đã ở trong một cuộc đấu tranh quyết liệt và tớ không thể thoát ra được."

Laura nói, "Vậy là cậu xoay sở trong khi đáng lẽ cậu phải dẫn đầu."

"Chính thế", Michael nói. "Thế rồi khi tớ nghe câu chuyện *Ai dời chỗ pho mát của tôi rồi?,* tớ nhận thức được công việc của tớ là vẽ một bức tranh về "pho mát Mới" mà tất cả chúng tớ muốn theo đuổi, sao cho chúng tớ có thể thích thú với sự thay đổi và thành công, bất kể là trong công việc hay trong cuộc sống.

Nathan hỏi, "Cậu đã làm gì trong công việc?"

"Ờ thì, khi tớ hỏi mọi người trong công ty của tớ họ là ai trong câu chuyện, tớ thấy chúng tớ có đủ cả bốn nhân vật trong công ty. Tớ đến gặp các Khụt khịt, Hối hả, E hèm và Ư hừm, mỗi người đều cần được đối xử theo những cách khác nhau.

"Các Khụt khịt có thể đánh hơi ra những thay đổi trên thị trường, vậy là họ giúp chúng tớ cập nhật mộng ước của công ty. Họ được khuyến khích xác định những thay

đổi có thể đưa đếnkết quả gì đối với những sản phẩm và dịch vụ mới mà khách hàng của chúng tớ mong muốn. Các Khụt khịt thích thế và bảo chúng tớ họ thích được làm việc ở nơi có thể nhận diện thay đổi và thích nghi kịp thời".

"Các Hối hả thích làm cho mọi việc được thực hiện, vì vậy họ được khuyến khích hành động, dựa trên mộng ước mới của công ty. Họ chỉ cần được giám sát sao cho họ không hối hả đi sai hướng. Sau đó họ đã được thưởng công vì những hành động đã mang lại pho mát Mới cho chúng tớ. Họ thích làm việc ở một công ty coi trọng hành động và kết quả."

"Còn các E hèm và Ư hừm thì sao?" Angela hỏi.

"Đáng tiếc, các E hèm là những cái mỏ neo khiến chúng tớ chậm lại," Michael trả lời. "Họ hoặc quá yên tâm hoặc quá sợ hãi đối với sự thay đổi. Một số E hèm của chúng tớ chỉ thay đổi khi tưởng lai tươi sáng mà chúng tớ đã vẽ ra cho họ thấy sự thay đổi có lợi cho họ như thế nào".

"Các E hèm bảo chúng tớ hq muốn làm việc ở một nơi an toàn, sao cho những thay đổi phải có ý nghĩa với họ và làm tăng cảm giác an toàn của họ. Khi họ nhận thức được nguy cở thực sự của việc không thay đổi, vài người trong số họ đã thav đổi và tốt lên. Mộng ước giúp chúng tớ biến nhiều E hèm của chúng tớ thành Ư hừm."

"Các cậu làm gì với những E hèm không chịu thav đổi?" Frank muốn biết.

"Chúng tớ phải để họ đi", Michael buồn rầu nói. "Chúng tớ muốn giữ lại toàn bộ nhân viên, nhưng chúng tớ biết nếu công việc kinh doanh của chúng tớ không thay đổi thật nhanh chóng tất cả chúng tớ sẽ gặp rắc rối."

Rồi anh nói, "Mừng là dù Ư hừm lúc đầu lưỡng lự nhưng họ cũng sẵn sàng tiếp thu cái mới đủ để học một cái gì đó mới mẻ, hành động khác đi, và thích nghi đúng lúc giúp chúng tớ thành công".

"Họ trở nên trông chờ sự thay đổi và tích cực tìm kiếm nó. Bởi vì họ đã hiểu bản chất của con người, họ đã giúp chúng tớ vẽ nên một mộng ước hiện thực cho pho mát Mới có ý nghĩa tốt với hầu hết mọi người.

"Họ bảo chúng tớ họ muốn làm việc ở một công ty mang đến cho mọi người lòng tin vàcông cụ để thay đổi. Và họ đã giúp chúng tớ giữ được cảm giác hài hước khi đi tìm pho mát Mới."

Richard bình luận, "Cậu rút ra được tất cả điều đó từ một câu chuyện nhỏ sao?"

Michael mỉm cười. "Đó không phải là từ câu chuyện, nhưng những gì chúng tớ đã

làm khác đi là dựa trên những gì rút ra từ nó."

Angela thừa nhận, "Tớ là người hơi giống E hèm, vì vậy đối với tớ, phần có tác động mạnh nhất trong câu chuyện là khi Ư hừm cười nhạo sự sợ hãi của cậu ta và vẽ một bức tranh trong đầu, nơi cậu ta tự thấy bản thân mình thưởng thức "pho mát Mới". NÓ làm cho việc đi vào Mê cung ít đáng sợ hơn và thú vị hơn. Và cuối cùng cậu ta đã có một kết quả tốt hơn. ĐÓ chính là những gì tớ vẫn muốn làm thường xuyên hơn."

Frank cười toe toét. "Vậy là ngay cả E hèm đôi khi cũng có thể thấy lợi ích của sự thay đổi."

Carlos cười. "Giống như lợi ích của việc giữ lại được việc làm của họ."

Angela bổ sung, "Hay thậm chí được tăng lưởng cao hơn."

Richard, người vẫn không tán thành trong suốt cuộc thảo luận nói, "Giám đốc của tớ đã nói vớitớ rằng công ty chúng tớ cần phải thay đổi. Tớ nghĩ điều bà ta thực sự nói với tớ chính là tớ phải thay đổi, nhưng tớ không muốn nghe chuyện ấy Tớ chắc rằng tớ sẽ không bao giờ thực sự biết được 'pho mát Mới' mà bà ta đã cố đưa chúng tớ đến là gì. Hoặc tớ được lợi gì từ nó."

Một nụ cười nhẹ lướt qua khuôn mặt của Richarđ khi anh nói, "Tớ phải thừa nhận tớ thích ý tưởng nhìn thấy 'pho mát Mới' và hình dung ra bản thân thưởng thức nó. NÓ làm nhẹ đi mọi thứ. Khi nhìn thấy cách nó làm cho mọi việc tốt hơn lên như thế nào, người ta sẽ thích thú hơn trong việc làm cho thay đổi diễn ra.

"Có lẽ tớ có thể sử dụng chuyện này trong cuộc sống riêng," anh bổ sung. "Các con tớ hình như nghĩ rằng không có điều gì trong cuộc sống của chúng được phép thay đổi. Tớ nghĩ chúng đang hành động giống E hèm - chúng giận dữ. Chắc là chúng sợ những gì tưởng lai nắm giữ. Có lẽ tớ đã không vẽ ra một bức tranh hiện thực về "pho mát Mới" cho chúng. Chắc là vì tự tớ cũng không thấy nó."

Cả nhóm im lặng vì nhiều người nghĩ về cuộc sống riêng của họ.

"Ờ, Jessica nói, "hầu hết mọi người có mặt ở đây đều đang nói về công việc, nhưng khi nghe câu chuyện tớ đã nghĩ về cuộc sống riêng của mình. Tớ nghĩ mối quan hệ hiện tại của tớ là "pho mát Cũ" bị mốc khá nghiêm trọng."

Cory cười đồng tình. "Tớ cũng thế. Chắc tớ phải từ bỏ một mối quan hệ khó chịu."

Angela phản đối, "Hoặc là, có thể "pho mát Cũ chỉ là cách cư xử cũ. Cái chúng ta thực sự cần từ bỏ là cách cư xử gây ra quan hệ khó chịu của chúng ta. Sau đó tiến tới một cách suy nghĩ và hành động tốt hơn."

"A!" Cory phản ứng. "ý hay đấy. Pho mát Mới là một mối quan hệ mới với người cũ."

Richard nói, "Tớ đang bắt đầu nghĩ là có nhiều điều hơn những gì tớ đã nghĩ. Tớ thích ý kiến từ bỏ cách cư xử cũ thay vì từ bỏ mối quan hệ. Lặp lại cùng một cách cư xử sẽ chỉ cho chúng ta cùng một kết quả thôi.

"Trong chừng mực nào đó, có lẽ thay vì thay đổi công việc tớ phải thay đổi cách làm việc. Giá tớ làm thế thì bây giờ chắc hẳn tớ đã có một chức vụ cao hơn rồi."

Rồi Becky, sống ở thành phố khác nhưng đãquay về họp lớp nói, "Khi tớ nghe câu chuyện và những lời bình luận của mọi người ở đây, tớ đã phải rự cười mình. Tớ đã giống E hèm rết lâu, e hèm, Ư hừm và sợ thay đổi. Tớ đã không nhận ra có bao nhiêu người cũng đã làm như thế. Tớ sợ mình đã truyền nó cho con cái mà không biết.

"Khi nghĩ về nó, tớ nhận ra sự thay đổi thực sự có thể dẫn người ta tới một chốn mới tốt hơn, mặc dù người ta sợ không có nó".

"Nhớ một lần khi con trai tớ học năm thứ hai trung học. Công việc của chồng tớ đòi hỏi chúng tớ chuyển từ Ilinois tới Vermont và con trai chúng tớ đã đau khổ vì phải rời bỏ bạn bè. Nó là một ngôi sao bởi lội mà trường ở Vermont lại không có đội bởi. Thế là nó giận dữ với chúng tớ vì làm nó phải chuyển đi".

"Thế mà cuối cùng nó đâm ra yêu những ngọn núi ở Vermont, chọn chơi trượt tuyết, trượt cho đội của trường và bây giờ sống hạnh phúc ở Colorado".

"Giá tất cả chúng ta đều cùng nhau thích thú với câu chuyện pho mát này, bên tách sô cô la nóng, chúng ta đã có thể giữ cho gia đình tránh khỏi nhiều căng thẳng."

Jessica nói, "Tớ đang định về kể cho cả nhà nghe câu chuyện này. Tớ sẽ hỏi các con tớ chúng nghĩ tớ là ai - Khụt khịt, Hối hả, E hèm hay Ư hừm - và chúng tự thấy chúng là ai. Chúng tớ sẽ thảo luận xem đâu là pho mát Cũ và pho mát Mới có thể là gì."

"Ý hay đấy," Richard nói, khiến mọi người ngạc nhiên - thậm chí tự anh cũng thấy thế.

Frank bình luận, "Tớ nghĩ sẽ làm giống Ư hừm, di chuyển theo pho mát và thưởng thức nó! Và tớ sẽ truyền câu chuyện này cho bạn bè tớ, những đứa đang lo lắng rằng khi rời khỏi quân đội không biết sự thay đổi có thể có ý nghĩa gì với mình. Có thể sẽ dẫn đến vài cuộc thảo luận thú vị."

Michael nói, "ờ, đó chính là cách chúng tớ đã cải thiện công việc kinh doanh của chúng tớ. Chúng tớ đã tổ chức vài cuộc thảo luận về những gì rút ra từ câu chuyện pho mát và cách ứng dụng nó vào tình huống của mình".

"Tuyệt lắm, vì chúng tớ có cách nói vui dùng để nói về cách đối phó với sự thay đổi. NÓ rất hiệu quả, đặc biệt là khi lan truyền sâu hơn trong công ty."

Nathan hỏi, "ý cậu "sâu hơn" là gì?"

"Ờ thì, càng đi sâu vào công ty, chúng tớ càng phát hiện ra nhiều người cảm thấy họ có ít năng lực. Có thể thông cảm cho họ về nỗi lo ngại rằng sự thay đổi bất buộc từ phía trên có thể ảnh hưởng tới họ. Vậy là họ từ chối thay đổi".

"Nói tóm lại, sự thay đổi bắt buộc là sự thay đổi bị phản đối".

"Nhưng khi câu chuyện pho mát được truyền tụng tới từng người trong công ty, nó giúp chúng tớ thay đổi cách nhìn về sự thay đổi. Nó giúp mọi người đều cười, hay ít nhất cũng mỉm cười, chế nhạo nỗi lo sợ cố hữu của họ và muốn tiến lên".

"Tớ chỉ ước gì mình được nghe câu chuyện pho mát này sớm hơn," Michael bổ sung.

"Sao thết" Carlos hỏi.

"Bởi vì trong khi chúng tớ quanh quẩn với vấn đề thay đổi, công việc kinh doanh của chúng tớ đã suy thoái trầm trọng đến nỗi chúng tớ phải để mọi người ra đi, như tớ nói hồi nãy, gồm cả một số bạn tốt. Chuyện đó thật khó khăn với tất cả chúng tớ. Tuy nhiên, những người ở lại và hầu hết những người ra đi đều nói câu chuyện pho mát giúp họ nhìn mọi việc khác đi và đối phó tốt hơn".

"Những người phải ra đi tìm việc làm mới nói lúc đầu họ gặp khó khăn, nhưng nhớ lại câu chuyện đã giúp hq rất nhiều."

Angela hỏi, "Cái gì giúp họ nhiều nhất?"

Michael trả lời, "Sau khi đã vượt qua được nỗi sợ hãi, họ bảo tớ điều tốt nhất là họ nhận ra rằng có pho mát Mới bên ngoài đang chờ được tìm thấy!"

"Họ nói giữ một bức tranh pho mát Mới trong đầu tự nhìn thấy mình làm tốt một công việc mới - làm họ thấy thoải mái hơn, giúp họ thể hiện tốt hơn trong các cuộc phỏng vấn tìm việc. Có một số người kiếm được công việc tốt hơn."

Laura hỏi, "Còn những người ở lại công ty cậu thì sao?"

"À Michael nói, "thay vì than phiền về những thay đổi đang diễn ra, mọi người n gìi, người ta dời chỗ pho mát của tôi rồi. Hãy cùng đi tìm pho mát Mới." Nó tiết kiệm được nhiều thời gian và giảm bớt căng thẳng".

"Chẳng bao lâu sau, những người phản đối đã nhìn thấy lợi ích của sự thay đổi. Thậm chí hq còn giúp dẫn đến sự thay đổi."

Cory nói, "Tại sao cậu nghĩ là họ đã thay đổi?"

"Họ đã thay đổi sau khi áp lực ngang hàng trong công ty chúng tớ thay đổi."

Anh hỏi, "Chuyện gì xảy ra ở hầu hết các tổ chức mà các cậu tham gia khi một thay đổi được các lãnh đạo cấp cao công bố? Hầu hết mọi người sẽ nói thay đổi là một ý kiến hay hay dở?"

"Một ý kiến dở," Frank trả lời.

"Đúng," Michael đồng tình. "Tại sao?"

Carlos nói, (VÌ mọi người muốn giữ mọi chuyện như cũ và họ nghĩ thay đổi sẽ có hại cho họ. Khi một người nói thay đổi là một ý kiến dở, những người khác cũng sẽ nói như vậy." "Đúng, họ không thể thực sự cả ai thấy điều đó Michael nói, "nhưng họ đồng tình cho thống nhất với nhau. Đó là loại áp lực ngang hàng chống lại sự thay đổi ở bất kỳ tổ chức nào."

Becky hỏi, "Vậy mọi chuyện đã khác đi như thế nào sau khi mọi người nghe chuyện pho mát?"

Michael nói đơn giản, "áp lực ngang hàng đã thay đổi vì không ai muốn trông giống E hèm!"

Mọi người cùng cười.

"Họ muốn phát hiện ra những thay đổi trướcthời đại và hối hả hành động, hơn là ngồi e hèm và rớt lại phía sau."

Nathan nói, "Đó là một điểm tốt nổi bật. Không một ai trong công ty của chúng tớ sẽ muốn trông giống E hèm. Thậm chí họ có thể thay đổi. Tại sao cậu không kể cho chúng tớ nghe câu chuyện này từ lần họp lớp lần trước? Nó có thể có tác dụng."

Michael nói, "Nó có tác dụng đấy".

"Tác dụng nhất, dĩ nhiên là khi mọi người trong tổ chức của ta được nghe câu

chuyện - dù là trong một tập đoàn lớn, một doanh nghiệp nhỏ hoặc gia đình ta - bởi vì một tổ chức chỉ có thể thay đổi khi có đầy đủ mọi người trong đó thay đổi."

Rồi anh đưa ra một ý kiến cuối cùng. "Khi chúng ta dã thấy tác dụng của câu chuyện đối với bản thân, chúng ta truyền câu chuyện cho những người mà chúng ta muốn quan hệ làm ăn, biết rằng họ cũng đang đối phó với sự thay đổi. Chúng ta gợi ý rằng chúng có thể là "pho mát Mới" của họ, nghĩa là là những đối tác tốt hơn để cùng họ thành công. Nó đưa đến một công việc kinh doanh mới."

Câu đó gợi cho Jessica vài ý tưởng và nhắc chị rằng chị đã nhận vài cuộc điện thoại gọi mua hàng sáng nay. Chị nhìn đồng hồ và nói, "Thôi nào, đã đến lúc tớ rời khỏi Trạm pho mát này để đi tìm một ít pho mát Mới rồi."

Cả nhóm cùng cười ồ lên và bắt đầu chào nhau. Nhiều người trong số họ muốn tiếp tục trò chuyện nhưng phải về. Khi ra về, họ cám ởn Michael một lần nữa.

Anh nói, "Tớ rất mừng là các cậu đã thấy câu chuyện có ích, và tớ hy vọng rằng các cậu sẽ sớm có cở hội chia sẻ nó với những người khác."

HẾT

-----------Thông tin về ebook----------

Website: **www.SachMoi.net**
Tên sách: ***Chuyện ngu ngôn về miếng pho mát***
Tên tiếng Anh: ***Who moved my cheese?***
Người dịch: Phan Hoàn Phương Thuỷ
NXB: Trẻ, Tp.HCM, 2004
Khổ: 12x18cm